

den evige censur

Med totalforbudet mod *Roger Cormans* „The Wild Angels“ blev filmcensuren for Gud ved hvilken gang atter sat under debat. Og naturligvis bør filmcensuren afskaffes. Den er udtryk for et nedladende formynderi og en diskrimination af filmpublikummet over for det publikum, der går i teatret, læser bøger, ja selv over for TV-seerne. Alle gode argumenter for afskaffelsen af censuren er atter blevet hentet frem, men hvis vi skal se realistisk på problemet, må vi nok regne med, at censuren heller ikke forsvinder denne gang.

Det er kedeligt, at censurdebatten næsten altid opstår på grund af film, der ikke er kunstnerisk meget betydelige. Det giver tilhængerne af censuren det argument over for censurmodstanderne, at ingen dog vil kunne beklage, om den pågældende film ikke vil blive set af nogen. Argumentet er naturligvis rivende forkert. Censuren skal i hvert fald ikke være en kunstnerisk censur, og når man anfører, at man måske skal være mere liberal over for stærke effekter i film af kunstnerisk kvalitet (som f. eks. *Ingmar Bergmans* „Stilheden“), er man igen på gale veje. Hvis man vil spare publikum for at blive rystet og påvirket, må man dog især være opmærksom på de kunstneriske film. Men måske er man af den opfattelse, at kunst påvirker folk mindre end den ligegyldige underholdning. Det er jo da et interessant æstetisk synspunkt.

Men problemet er jo ganske simpelt dette, at det er utåleligt, at nogle få mennesker skal bestemme på andres vegne. Nok er frihed et relativt begreb, men hvorfor skal mennesker ikke have lov til frit at lade sig påvirke i biografen, når de har denne mulighed andre steder? Og netop når der ikke eksisterer nogen officiel censur over for TV, er det blevet helt urimeligt at opretholde den over for biograferne. Folk skal dog vælge at gå i biografen. Den samme mulighed for udvælgelse findes naturligvis over for TV-programmerne, men mange mennesker har jo renonceret på denne chance.

Hvis, eller rettere når, den officielle filmcensur forsvinder, skal man dog næppe vente, at censuren som fænomen forsvinder. Dette ses tydeligt fra TV, der er belastet med mange former for meningscensur, indefra og udefra. Medarbejdere i TV såvel som medarbejdere ved aviser ved, at der er noget, man må, og der er noget, man absolut ikke må. Der er mange hellige køer i vort samfund. Hertil kommer censuren udefra, fra grupperne, der dækker sig under „vi er mange, der...“, eller „vi tænker på børnene...“ etc. Trangen til at censurere andre ligger dybt i mennesket, og den baserer sig bl. a. på den blanding af „angst og frækhed“, som *Kurt Tucholsky* skrev om i 1931, da han protesterede mod censur af film og radio. Forældre censurerer over for børn dagligt. Højreorienterede vil censurere venstreorienterede og omvendt. Og altid dækker de censurgale sig ind under, at man må tænke på andre, man må ikke støde anderledes tænkende, man må overhovedet ikke prøve på at ændre andre menneskers opfattelse af verden.

I TV har man netop stoppet en fremragende engelsk serie om forbrydere. I en udsendelse fortalte en række forbrydere om deres karriere. Filmen rystede mange, fordi man blev konfronteret med mennesker, der intet fortrød, og som end ikke fandt fængselstilværelsen udholdelig. Hvordan skal man kunne lære sine børn, at forbrydelsen bærer sin straf i sig selv efter en sådan udsendelse? Den var farlig, fordi den tvang tilskuerne til at tage nogle af deres anskuelser på forbrydelse og straf op til revision. Derfor ud til højre med den. Vi vil ikke se sådan noget, der forstyrrer vore cirkler. Censuren trådte i funktion. Paradoksalt nok kan man derfor berolige tilhængerne af filmcensuren med, at de ikke skal være så bange for at lade den statslige filmcensur falde. Censur vil vi blive ved med at have. Censur udøves hver dag overalt, og den skjuler sig under mange navne; oftest er den nært forbundet med de mest menneskekærlige motiver.